

НАПрН України
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

вул. Казимира Малевича, 11, корп. 4, м. Київ, 03150, тел./факс (044) 200 08 76
e-mail: ndiivu@gmail.com, web: www.ndiiv.org.ua
Код ЄДРПОУ 25882308

ВИСНОВОК № 613
комплексного експертного дослідження
від 5 січня 2024 року

ВСТУП

03.01.2024 року листом вих. № 32/5/06-00-24 від 03.01.2024 на адресу Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук України надійшов лист від Державного підприємства «Інформаційні судові системи» (далі — ДП «ІСС») за підписом генерального директора Слюсаренка Андрія Вікторовича про надання експертного висновку комплексного експертного дослідження з питання щодо обґрунтованості здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі Територіальними управліннями Державної судової адміністрації України, апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення (апеляційними судами), апеляційними судами з розгляду адміністративних справ (апеляційними адміністративними судами) та апеляційними судами з розгляду з розгляду господарських справ (апеляційними господарськими судами), місцевими адміністративними судами (окружними адміністративними судами) та місцевими господарськими судами (господарськими судами), Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом, Службою судової охорони, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин,

яка має бути документально підтверджена замовником або існує необхідність захисту прав інтелектуальної власності.

На дослідження надано засвідчені копії наступних матеріалів:

1. Копія Закону України «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII від 02.06.2016 на 29 арк. в 1 прим.;
2. Копія рішення Ради суддів України від 29.02.2008 № 38 на 1 арк. в 1 прим.;
3. Копія Наказу Державної судової адміністрації України від 14.06.2022 року №178 «Про затвердження галузевої Програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи на 2022-2024 роки» на 20 арк. в 1 прим.;
4. Копія рішення Ради суддів України від 02.04.2015 № 25 (із змінами та доповненнями) на 13 арк. в 1 прим.;
5. Копія рішення Ради суддів України від 26.11.2010 № 30 (зі змінами та доповненнями) на 12 арк. в 1 прим.;
6. Копія Постанови КМУ від 18.12.2001 № 1702 «Про затвердження Порядку формування та виконання галузевої програми інформатизації і проекту інформатизації» на 3 арк. в 1 прим.;
7. Копія наказу Державної судової адміністрації України від 22.09.2022 № 3 на 1 арк. в 1 прим.;
8. Копія наказу Державної судової адміністрації України від 10.11.2023 № 5 на 1 арк. в 1 прим.;
9. Копія наказу Державної судової адміністрації України від 19.10.2022 № 1 на 1 арк. в 1 прим.;
10. Копія Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір № 44023 на 1 арк. в 1 прим.;
11. Копія Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір № 44024 на 1 арк. в 1 прим.;
12. Копія Типового договору про закупівлю послуг з інформатизації (обслуговування засобів інформатизації; централізоване адміністрування локальних комп'ютерних мереж; супроводження систем відеоконференцзв'язку; супроводження автоматизованої системи документообігу; супроводження інформаційного програмного забезпечення; доступ до електронних юридичних баз даних; оренда засобів інформатизації; модернізація локальної комп'ютерної мережі; підключення до мережі Інтернет; розробка веб-сайтів, ведення Єдиного державного реєстру судових рішень, ведення Єдиної бази даних електронних адрес, номерів факсів).

(телефаксів) суб'єктів владних повноважень тощо) для місцевих та апеляційних судів, вищих спеціалізованих судів України. Служби судової охорони, Державній судовій адміністрації України та територіальних управлінь Державної судової адміністрації України від 26.03.2018 № 248/18 із додатками на 7 арк. в 1 прим.;

13. Копія Договору про закупівлю послуг, пов'язаних з програмним забезпеченням від 11 лютого 2019 року № 06-22/71 із додатками на 9 арк. в 1 прим.;

14. Копія Договору про надання послуг з супроводження програмного забезпечення від 16 березня 2022 року № 44-22 в на 8 арк. 1 прим.;

15. Копія договору про закупівлю послуг з інформатизації (послуги з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду) від 22.03.2023 №185/23 на 10 арк. 1 прим.;

16. Копія виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб- підприємців та громадських формувань державного підприємства «Інформаційні судові системи» на 1 арк. в 1 прим.;

17. Копія наказу про призначення генерального директора від 18.05.2023 №95/к державного підприємства «Інформаційні судові системи» на 1 арк. в 1 прим.;

18. Копія Статуту державного підприємства «Інформаційні судові системи» зі змінами на 11 арк. в 1 прим.;

19. Копія Свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість державного підприємства «Інформаційні судові системи» на 1 арк. в 1 прим..

Матеріали експертам доставлені запакованими в пакунок з паперового матеріалу, порушень цілісності пакунків не виявлено. Отримана експертами кількість матеріалів відповідає тим, що зазначені у супровідних документах.

Для проведення дослідження поставлене питання: **«Чи є обґрунтованим здійснення закупівлі послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування», - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин, яка має бути документально підтверджена замовником; існує необхідність захисту прав інтелектуальної власності?»**

Враховуючи вищезазначене, зміст та обсяг матеріалів, що надійшли на

дослідження, розуміючи зміст завдань та питань поставлених на вирішення експертизи, виходячи із положень п. 4.14 Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затвердженої Міністерством юстиції України 08.10.1998р. № 53/5, та Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII (зі змінами та доповненнями), з метою забезпечення повного та об'єктивного дослідження, проведення досліджень доручено експертам:

Дорошенку Олександр Федоровичу — директору Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПН України, кандидату юридичних наук, старшому досліднику, який має вищу технічну освіту, вищу освіту у сфері інтелектуальної власності, кваліфікацію судового експерта за спеціальністю «Дослідження пов'язані з винаходами і корисними моделями»; 13.4 Дослідження пов'язані з промисловими зразками; 13.6 Дослідження, пов'язані з комерційними (фірмовими) найменуваннями, торговельними марками (знаками для товарів і послуг), географічними зазначеннями (свідоцтво № 933 від 28.10.2005 (продовжує діяти безстроково відповідно до рішення ЦЕKK № 30 від 28.11.2008). стаж роботи в сфері інтелектуальної власності з 1997 року, стаж судово-експертної роботи з 2002 року.

Петренку Сергію Анатолійовичу (за погодженням), який є патентним повіреним України (Свідоцтво № 374 від 28.12.2010 року, видане 25.12.2010), має вищу технічну освіту, вищу юридичну освіту, спеціальну вищу освіту у сфері інтелектуальної власності, науковий ступінь кандидата юридичних наук, наукове звання старший науковий співробітник, кваліфікацію судового експерта з питань інтелектуальної власності, у тому числі за спеціальністю 13.1.2 «Дослідження пов'язані з комп'ютерними програмами і компіляціями даних (базами даних)» (Свідоцтво Міністерства юстиції України № 1231 про присвоєння кваліфікації судового експерта, видане 04.04.2008 року, дійсне до 13.10.2023 року), стаж роботи в сфері інтелектуальної власності та стаж судово-експертної роботи з 2002 року. Відповідно до п.4 Наказу Міністерства юстиції України від 14.03.2022 року № 1138/5, строк дії свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта, який закінчується у період дії воєнного стану в Україні, продовжується до моменту припинення чи скасування воєнного стану.

Експертне дослідження проведено в м. Києві за адресою: вул. Казимира Малевича, 11, корпус 4, оф. 1303-1304, на підставі листа від ДП «ІСС» за підписом генерального директора Слюсаренка Андрія Вікторовича № 32/5/06-00-24 від 03.01.2024, Договору № 02/01-2024 від 02.01.2024 року укладеного між ДП «ІСС» та

Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності Національної академії правових наук України та Договору № 02/01-2024-1 від 02.01.2024 укладеного між ДП «ІСС» та Петренко Сергієм Анатолійовичем)

При проведенні експертного дослідження були присутні лише експерти Дорошенко Олександр Федорович та Петренко Сергій Анатолійович.

ДОВІДКОВО-НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ ТА ЛІТЕРАТУРА, ВИКОРИСТАНІ ПРИ ДОСЛІДЖЕННІ

1. Лист Мінекономрозвитку від 25.11.2016 № 3302-06/38247-06 “Щодо застосування законодавства у сфері закупівель”.
URL: <http://www.me.gov.ua/InfoRez/DocumentsList?lang=uk-UA&id=f2e30594-ba6c-420f-9c24-2a852415a884&tag=InforezKnowledgeDb&pageNumber=2&fCtx=inName&fSort=date&fSdir=desc>. (дата звернення: 24.01.2022).
2. Єдиний закупівельний словник ДК 021:2015 : затверджений Наказом Мінекономрозвитку України від 23.12.2015 р. № 1749.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1749731-15#Text>.
3. Положення про автоматизовану систему документообігу суду: Рішення Ради суддів України від 02 квітня 2015 року № 25 (зі змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr030414-10#Text>.
4. Про авторське право і суміжні права: Закон від 01.12.2022 року № 2811-IX (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text>.
5. Про доступ до судових рішень : Закон від 22.12.2005 року № 3262-IV (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3262-15#Text>.
6. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон від 22.05.2003 року № 851-IV (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
7. Про затвердження загальних вимог до програмних продуктів, які закуповуються та створюються на замовлення державних органів: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 869 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/869-2009-%D0%BF#Text>.
8. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань

підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 № 53/5 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

9. Про затвердження переліку обов'язкових етапів робіт під час проектування впровадження та експлуатації засобів інформатизації : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.02.1998 року № 121 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121-98-%D0%BF#Text>.

10. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру судових рішень : Рішення Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 року № 1200/0/15-18 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1200910-18#Text>.

11. Про затвердження порядку взаємодії органів виконавчої влади з питань захисту державних інформаційних ресурсів в інформаційних та телекомунікаційних системах : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2002 року № 1772 // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1772-2002-%D0%BF#Text>.

12. Про затвердження Порядку використання комп'ютерних програм в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 року № 1433 (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1433-2003-%D0%BF#Text>.

13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон від 05.07.1994 № 80/94-ВР (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.

14. Про інформацію: Закон від 02.10.1992 № 2657-XII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

15. Про публічні закупівлі : Закон від 25.12.2015 року № 922-VIII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

16. Про судову експертизу: Закон від 25.02.1994 № 4038-XII Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

17. Про судоустрій і статус суддів : Закон від 02.06.2016 року № 1402-VIII (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

18. Про електронні комунікації: Закон від 16.12.2020 № 1089-IX (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089->

20#Text.

19. «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав»: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 № 5 // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10#Text>.

20. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (зі змінами) // Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ І ТЕРМІНОЛОГІЯ

Автоматизована система документообігу суду (АСДС) — сукупність комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів судів та Державної судової адміністрації України, що забезпечує функціонування документообігу суду, обіг інформації між судами різних інстанцій та спеціалізацій, передачу інформації до центральних баз даних залежно від спеціалізації судів, захист від несанкціонованого доступу тощо;.

Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система (ЄСІТС) — сукупність інформаційних та телекомунікаційних підсистем (модулів), які забезпечують автоматизацію визначених законодавством та цим Положенням процесів діяльності судів, органів та установ в системі правосуддя, включаючи документообіг, автоматизований розподіл справ, обмін документами між судом та учасниками судового процесу, фіксування судового процесу та участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції, складання оперативної та аналітичної звітності, надання інформаційної допомоги суддям, а також автоматизацію процесів, які забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби користувачів ЄСІТС.

Інформаційна (автоматизована) система — організаційно-технічна система, в якій реалізується технологія обробки інформації з використанням технічних і програмних засобів.

Комп'ютерна програма (КП) — набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи у будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером, які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату (це поняття охоплює як операційну систему, так і прикладну програму, виражені у вихідному або об'єктному кодах).

Право інтелектуальної власності — це право особи на результат

інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений ЦКУ та іншим законом. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається ЦКУ та іншим законом.

Програмне забезпечення (ПЗ) — програмний засіб або їх взаємопов'язана сукупність.

Супровід/супроводження програмного забезпечення — процес покращення, оптимізації та виправлення дефектів у програмному забезпеченні після його вводу до експлуатації.

У даному розділі даються визначення термінів, інше тлумачення яких у рамках даного дослідження неможливо.

ДОСЛІДЖЕННЯ

При проведенні дослідження згідно до положень та вимог Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень використовувались методи дослідження: емпіричні (опис, спостереження, експеримент) та логічні (аналіз, синтез, конкретизація, аналогія, порівняння) з урахуванням методичних рекомендацій щодо комплексних судово-експертних досліджень комп'ютерних програм, методологічних основ судової експертизи об'єктів інтелектуальної власності.

Об'єкти дослідження:

нормативна та договірна документація, надана на дослідження (в паперовому вигляді).

Довідково. Для проведення дослідження в рамках порушеного питання достатнім дослідження й аналіз матеріалів, наданих на дослідження у частині, що стосується порушеного питання.

Експерти здійснюють дослідження, ґрунтуючись на переконанні достовірності наданої на дослідження інформації/відомостей. Перевірка наданої на дослідження інформації (достовірність, повнота тощо) не входить до компетенції та відповідальності експертів.

Експерти не несуть зобов'язань по оновленню дослідження у випадку будь-яких змін вхідних даних після дати виконання/оформлення Висновку експерта, також не несуть відповідальності за збитки і наслідки, що можуть виникнути внаслідок

використання цього дослідження.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА ПОСТАВЛЕНИМ ПИТАННЯМ

1. Чи є обґрунтованим здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі Територіальними управліннями Державної судової адміністрації України, апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення (апеляційними судами), апеляційними судами з розгляду адміністративних справ (апеляційними адміністративними судами) та апеляційними судами з розгляду з розгляду господарських справ (апеляційними господарськими судами), місцевими адміністративними судами (окружними адміністративними судами) та місцевими господарськими судами (господарськими судами), Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом, Службою судової охорони, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин, яка має бути документально підтверджена замовником або існує необхідність захист прав інтелектуальної власності?

Для вирішення питань було проведено аналіз нормативних актів, що стосуються цього питання і є чинними та діючими в Україні, вивчено матеріали, надані на дослідження.

Слід зазначити, що відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» Придбання замовниками товарів і послуг (крім послуг з поточного ремонту), вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, послуг з поточного ремонту, вартість яких становить або перевищує 200 тис. гривень, робіт,

вартість яких становить або перевищує 1,5 млн гривень, може здійснюватися шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару у разі, коли:

Роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання в одному з таких випадків:

предмет закупівлі полягає у створенні або придбанні витвору мистецтва або художнього виконання;

укладення договору про закупівлю з переможцем архітектурного або мистецького конкурсу;

відсутність конкуренції з технічних причин, яка повинна бути документально підтверджена замовником;

необхідність захисту прав інтелектуальної власності;

укладення договору про закупівлю з постачальником "останньої надії" або з постачальником універсальної послуги на постачання електричної енергії або природного газу.

Відповідно до ст.15¹ Закону України «Про судоустрій і статус суддів» «У судах, Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Державній судовій адміністрації України, їх органах та підрозділах функціонує Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система».

На виконання вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів», положень Кримінального процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України та рішення Ради суддів України від 26.11.2010 № 30 (зі змінами і доповненнями, внесеними рішеннями Ради суддів України), затверджено Положення про автоматизовану систему документообігу суду.

Відповідно до Положення (зі змінами та доповненнями), *автоматизована система* - сукупність комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів судів та Державної судової адміністрації України (далі - ДСА України) що забезпечує функціонування документообігу суду, обіг інформації між судами різних інстанцій та спеціалізацій, передачу інформації до центральних баз даних залежно від спеціалізації судів, захист від несанкціонованого доступу тощо, що входять до складу Єдиної судової інформаційної системи (далі — ЄСІС), та забезпечують виконання завдань, визначених Положенням, в тому числі таких як:

функціонування документообігу суду та органів системи правосуддя;

обмін інформацією між ними та з іншими органами державної влади;

обмін з єдиною централізованою базою даних судової влади;

оприлюднення інформації за допомогою офіційного веб-порталу Судової влади України;

захист інформації від несанкціонованого доступу, тощо.

Підпунктом 1.2.1 пункту 1.2. Розділу I Положення адміністратором автоматизованої системи (визначено Державне підприємство «Інформаційні судові системи»). Для функціонування автоматизованої системи документообігу та інших підсистем адміністратор (ДП «Інформаційні судові системи») здійснює:

технічний супровід та підтримку працездатності АСДС та інших підсистем в цілому, згідно з вимогами Положення;

створення, вдосконалення та супроводження АСДС та інших підсистем;

адміністрування централізованих ресурсів судів та органів системи правосуддя, надання до них доступу;

забезпечення зберігання та захисту даних централізованих ресурсів, у тому числі шляхом визначення концепції захисту від несанкціонованого доступу та засобів і методів забезпечення цілісності їх баз даних;

координацію і супроводження створення комплексної системи захисту інформації інформаційно-телекомунікаційної системи в органах, що використовують АСДС та інші підсистеми, як складову інформаційно-телекомунікаційної системи;

затвердження єдиної політики безпеки використання АСДС, обов'язкових до застосування цими органами;

підтримку сервісу обміну обліково-статистичними та реєстраційно-контрольними картками, електронними документами суду, органу системи правосуддя з ЦБД у відповідності до протоколів обміну, затверджених адміністратором;

виконання цих та інших функцій, передбачених Положенням та взятими на себе договірними зобов'язаннями.

Порядок функціонування автоматизованої системи документообігу суду, в тому числі видачі вироків, ухвал суду та виконавчих документів, передачі справ до електронного архіву, зберігання текстів вироків, ухвал суду та інших процесуальних документів, надання інформації фізичним та юридичним особам, підготовки статистичних даних, визначається Положенням про автоматизовану систему документообігу суду

Аналогічні норми, щодо функціонування у судах Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, закріплені частиною 1 статті 14 Цивільного процесуального кодексу України (зі змінами).

Отже, обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, між учасниками судового процесу має бути забезпечений Єдиною судовою інформаційно-телекомунікаційною системою відповідно до норм Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Цивільного процесуального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, а також «Положення про автоматизовану систему документообігу суду», яке затверджується Радою суддів України.

У пункті 1.3.3 Положення про автоматизовану систему документообігу суду зазначено, що для функціонування автоматизованої системи суди забезпечують:

своєчасне внесення до автоматизованої системи достовірних даних (інформації про стан розгляду судової справи, оригіналів електронних судових рішень, відомостей про набрання судовим рішенням законної сили тощо) та направлення необхідних відомостей до Єдиного державного реєстру судових рішень;

своєчасне надання (позбавлення) права доступу до автоматизованої системи її користувачам;

захист інформації автоматизованої системи в суді;

своєчасне надсилання засобами електронного зв'язку оригіналів електронних документів суду (в тому числі текстів судових повісток у вигляді SMS-повідомлень) учасникам судового процесу (провадження) за їх заявками;

інформування адміністратора автоматизованої системи та ДСА України про проблеми, що виникають під час використання автоматизованої системи.

Протягом останніх років Державним підприємством «Інформаційні судові системи» в місцевих загальних судах здійснюється:

- забезпечення встановлення Програмного забезпечення на робочих станціях Замовника (за потреби) або надання допомоги при встановленні нових версій Програмного забезпечення;

- забезпечення підтримки працездатності системи автоматичного оновлення серверної та клієнтської частини Програмного забезпечення;

- проведення навчання та/або підвищення кваліфікації працівників Установи та/або Замовника (далі — «Користувачі») щодо роботи з Програмним забезпеченням

- поточне консультування Користувачів з питань роботи Програмного забезпечення за допомогою «Гарячої лінії» за номером телефону у робочий час Виконавця (з 8:00 до 18:00) за телефоном 044 207-35-33; за допомогою електронної пошти support@ics.gov.ua, крім суботи та неділі, та форуму користувачів Програмного забезпечення за адресою: <http://femida.court.gov.ua/forums>, а також

виконання інформаційно-консультаційного обслуговування Замовника з питань експлуатації програмного. Час реагування на звернення Користувачів не повинен перевищувати 1 робочої години з часу такого звернення;

- надання допомоги при встановленні нових версій Програмного забезпечення;
- поновлення Програмного забезпечення (випуск нових версій програмного забезпечення) в залежності від змін у законодавстві;
- забезпечення безперебійної працездатності Програмного забезпечення;
- у разі збоїв у роботі Програмного забезпечення (крім випадків використання Програмного забезпечення Користувачами з порушенням умов, передбачених у відповідній документації (документах по користуванню Програмним забезпеченням, документах по встановленню (інсталяціях) Програмного забезпечення)) відновлення втраченої та/або пошкодженої інформації;
- автоматичне оновлення встановленого Програмного забезпечення у разі виходу нових версій зазначеного Програмного забезпечення. Користувачам забезпечується технічна підтримка під час оновлення Програмного забезпечення в ручному режимі;
- забезпечення використання і перевірки КЕП під час роботи уповноважених користувачів з Програмним забезпеченням.

Для функціонування автоматизованої системи документообігу в судах загальної юрисдикції державним підприємством «Інформаційні судові системи» впроваджено заходи щодо забезпечення можливості використання автоматизованої системи документообігу суду у місцевих та апеляційних загальних судах, а саме: розроблена комп'ютерна програма «Д-3» та комп'ютерна програма «Діловодство спеціалізованого суду».

Необхідно відмітити, що на вищезазначені комп'ютерні програми, Державною службою інтелектуальної власності України 29.05.2012 року видано свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір (свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44023 та свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44024 відповідно). Відповідно до відомостей зазначених у свідоцтвах, авторські майнові права на вищезазначені комп'ютерні програми належать державному підприємству «Інформаційні судові системи».

Відповідно до вимог Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 року № 2811-IX:

Авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права.

Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону.

Суб'єкт авторського права має право використовувати твір будь-яким способом (способами), а також виключне право дозволяти або забороняти використання твору іншими особами.

Способами використання твору є:

- 1) відтворення;
- 2) включення до складеного твору;
- 3) включення до іншого твору, крім складеного твору;
- 4) розповсюдження примірників твору;
- 5) імпорт примірників твору;
- 6) здавання в найм або в позичку примірників твору;
- 7) публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки;
- 8) переклад;
- 9) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору.

Цей перелік не є вичерпним.

Майнові права на твір, передбачені частиною першою статті 12 Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 01.12.2022 року № 2811-IX, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання твору на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання твору на території всіх держав світу або на окремі способи використання твору на території окремих держав світу, або на всі способи використання твору на території окремих держав світу).

Особа, до якої перейшли майнові права на твір у повному складі або частково, є суб'єктом авторського права у межах набутих прав.

Суб'єкт авторського права має право надати дозвіл на використання твору або розпоряджатися майновими правами на твір в інший спосіб, що не суперечить закону.

Отже, жодна особа без дозволу державного підприємства «Інформаційні судові системи» не може використовувати комп'ютерну програму «Д-3» та комп'ютерну програму «Діловодство спеціалізованого суду», у тому числі, з метою надсилання судових повісток (викликів) у вигляді електронних повідомлень, оскільки майнові

права інтелектуальної власності на які належать цьому державному підприємству..

Таким чином, можна зробити висновок про те, що ДП «Інформаційні судові системи» є первинним постачальником послуг засобами автоматизованої системи документообігу суду, крім цього, Підприємством реалізовано повний набір механізмів, що забезпечує надання зазначених послуг.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права, комп'ютерні програми є об'єктами авторського права. Все зазначене вище програмне забезпечення, комп'ютерні програми з вбудованими модулями, права інтелектуальної власності, права на які передано ДП «Інформаційні судові системи», мають ознаки об'єктів авторського права. Це підтверджується тим, що по-перше, відповідно до наданих на дослідження документів, вони мають об'єктивну форму свого вираження, а по-друге, надані на дослідження документи не містять інформації, яка б спростовувала наявність творчої праці при їх створенні. Відповідно Постанови Пленуму Верховного суду України «<...> Якщо не доведено інше, результат інтелектуальної діяльності вважається створеним творчою працею».

П. 1 наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) державне підприємство «Інформаційні судові системи» визначено адміністратором (далі — адміністратор) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі — ЄСІТС) та інших інформаційних систем і сервісів судової влади:

Офіційний веб-портал «Судова влада України»

Єдиний державний реєстр судових рішень;

Підсистема «Електронний кабінет»;

Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами;

Єдиний контакт-центр судової влади України;

Модуль «Автоматизований розподіл»;

Підсистема «Електронний суд»;

Модуль «Судова статистика»;

Підсистема відеоконференцз'язку.

автоматизована система документообігу суду та її центральна база даних;

сервіс обміну обліково-інформаційними картками, електронними документами суду з центральною базою даних автоматизованої системи документообігу суду;

захищена телекомунікаційна мережа, яка забезпечує передавання інформації між судами та центрами обробки даних;

сервіс доставки учасникам судового процесу судових повісток в електронній формі;

структура доменних імен court.gov.ua та сервіс електронної пошти ДСА України, судів, органів і установ у системі правосуддя в цьому адресному просторі;

модуль автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи;

система та сервіси, власником яких є ДСА України: локальної мережі, сервіс служби каталогів Active Directory, сервіс спільного доступу та збереження файлів, автоматизована інформаційна система "Фінанси", інформаційно-правова система ЛПА:ЗАКОН, система "Кадри-WEB", сервер формування судової статистики, сервіс IP-телефонії, сервіс організації віддаленого доступу, а також інших інформаційних систем, відповідальність за адміністрування яких покладено на державне підприємство "Інформаційні судові системи" наказами або дорученнями ДСА України;

комп'ютерних мереж, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури судів, органів і установ у системі правосуддя.

П 2. наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) встановлює, що адміністратор несе відповідальність за забезпечення безперервного функціонування, супроводження та адміністрування зазначених інформаційних систем і сервісів, забезпечує належний рівень технічної підтримки, обробки запитів і консультування користувачів відповідно до розпоряджень ДСА України та взятих на себе договірних зобов'язань.

Водночас, наказ ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) не передбачає можливості забезпечення адміністрування визначених наказом інформаційних систем і сервісів, у тому числі, захищеної телекомунікаційної мережі, будь-яким іншим підприємством, установою чи організацією, окрім державного підприємства "Інформаційні судові системи". Крім цього, відповідно до наказу ДСА України від 22.09.2022 № 333 (зі змінами від 10.11.2023 року наказ №523) відповідальність за забезпечення безперервного функціонування, супроводження та адміністрування зазначених у наказі інформаційних систем і сервісів покладається також виключно на державне підприємство "Інформаційні судові системи".

Відсутність конкуренції — це відсутність змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання

мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Таке визначення впливає з поняття «конкуренція» визначеному Законом України «Про захист економічної конкуренції» № 2210-III від 11 січня 2001 року. Конкуренція може бути відсутня у випадку неможливості отримання рівноцінної послуги чи товару, що зумовлено рядом факторів, як то застосування специфічної технології, використання прав інтелектуальної власності тощо.

Враховуючи викладене, запланована закупівля характеризується саме відсутністю конкурентоспроможних пропозицій як з технічних причин, так і з причин необхідності захисту прав інтелектуальної власності на програмне забезпечення.

Документами, що підтверджують наявність умов здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу з підстав відсутності конкуренції, а саме: роботи, товари чи послуги можуть бути виконані, поставлені чи надані виключно певним суб'єктом господарювання на відповідному ринку, внаслідок чого договір про закупівлю може бути укладено лише з одним постачальником, за відсутності при цьому альтернативи, можуть вважатися Накази Державної судової адміністрації України від 22.09.2022 № 333, від 10.11.2023 №523, від 14.06.2022 № 178, рішення Ради суддів України від 02.04.2015 № 25; Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44023; Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 44024; укладеними договорами: про закупівлю послуг, пов'язаних з програмним забезпеченням від 11.02.2019 року № 06-22/71про надання послуг з супроводження програмного забезпечення від 16 березня 2022 року № 44-22; про закупівлю послуг з інформатизації (послуги з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду) від 22.03.2023 №185/23.

За результатом аналізу наявних та виявлених відомостей, враховуючи наведене вище, врахувавши усі суттєві факти, тією мірою, якою вони представлені в матеріалах, що надійшли на дослідження, за результатом проведення повного дослідження (в межах поставленого питання), на підставі спеціальних знань (в межах компетенції) експертів, зроблено висновок про те, що здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі Територіальними управліннями Державної судової адміністрації України, апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні

правопорушення (апеляційними судами), апеляційними судами з розгляду адміністративних справ (апеляційними адміністративними судами) та апеляційними судами з розгляду з розгляду господарських справ (апеляційними господарськими судами), місцевими адміністративними судами (окружними адміністративними судами) та місцевими господарськими судами (господарськими судами), Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом, Службою судової охорони, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин, яка має бути документально підтверджена замовником, або існує необхідність захист прав інтелектуальної власності, — є обґрунтованим.

ВИСНОВОК

Здійснення закупівлі шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі Територіальними управліннями Державної судової адміністрації України, апеляційними судами з розгляду цивільних і кримінальних справ, а також справ про адміністративні правопорушення (апеляційними судами), апеляційними судами з розгляду адміністративних справ (апеляційними адміністративними судами) та апеляційними судами з розгляду з розгляду господарських справ (апеляційними господарськими судами), місцевими адміністративними судами (окружними адміністративними судами) та місцевими господарськими судами (господарськими судами), Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом, Службою судової охорони, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України послуг з супроводження програмного забезпечення для автоматизації документообігу суду у державного підприємства «Інформаційні судові системи» відповідно до п.п.5 п.13 Загальних положень постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних

закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» - а саме: відсутність конкуренції з технічних причин, яка має бути документально підтверджена замовником, або існує необхідність захист прав інтелектуальної власності, — є обґрунтованим.

Експерти

Олександр ДОРОШЕНКО

Сергій ПЕТРЕНКО

О-
/К
Д»
ія
"О
М
Ю
Ої
і
ІЯ
В
З
И
И
М
І,
Я
О
Х
О
Г
Ц
О
,